

Asia: VN/7491/2024

Vanhojen metsien kriteerit Suomessa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Koneyrittäjät ry, jäljempänä Koneyrittäjät, haluaa lausua ympäristöministeriölle koskien ehdotusta vanhojen metsien kriteereistä Suomessa. Koneyrittäjät toivoo, että jatkossa ministeriössä kiinnitettäisiin tarkemmin huomiota lausuntopyyntöjen jakeluun, jotta lausuntopyyntö kohdistettaisiin kaikille keskeisille asianomaisille toimijoille tai niitä edustaville tahoille.

Koneyrittäjät toteaa lausuntonaan kriteeriluonnoksesta seuraavaa:

Yleistä

Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus suojelee jäljellä olevat kansalliset kriteerit täyttävät valtion luonnontilaiset, vanhat metsät. Koneyrittäjät pitää tervetulleena, että ehdotus vanhojen metsien kriteereistä on nyt valmistunut ja kannustaa lopullisen päätöksentekoon nopealla aikataululla. Vanhojen ja luonnontilaisten metsien selkeät määrittelyt ovat tärkeitä niin hallitusohjelman ja EU:n biodiversiteettistrategian näkökulmasta, mutta myös esimerkiksi uusituvan energian direktiivi RED III:n toimeenpanon kannalta. Elinkeinotoiminnalle on haitallista, mikäli sääntely ei ole tarkkarajaista tai mikäli keskeiset määritelmät ovat soveltamiseen liittyen tekemättä.

Koneyrittäjät peräänkuuluttaa tarvetta vakaalle ja ennustettavalle toimintaympäristölle. Vanhojen metsien kriteerillä on vaikutusta puumarkkinoihin ja sitä kautta koneyrittäjien liiketoimintaan. Epävarmuus luo esteitä investointeihin sekä aiheuttaa tehottomuutta vaikkapa puunkorjuuseen puukaupan kautta ja vaikkapa ympäristökiistojen kautta. Koneyrittäjien jäsenistö investoi merkittävästi vuosittain uuteen kalustoon ja henkilöstön osaamiseen. Mikäli näkyvä on sumuinen, investointeja ei voida toteuttaa tarvittavalla tasolla.

Kriteeriehtotus

Koneyrittäjät toteaa, että kriteeriehtotus on suhteellisen selkeä, mutta kohteiden tunnistaminen vaatii erityisosaamista. On tärkeää, että kohteet kartoitetaan niin, ettei käytännön metsätöitä tekevien tarvitse tehdä kriteerien tulkintaa. Koneyrittäjät katsoo, että vastuu kohteiden tunnistamisesta tulee olla ensi sijassa julkisen tahon kartoittajilla.

Inventointi ja suojelun toteutus

Koneyrittäjät toteaa, että vanhojen ja luonnontilaisten metsien inventointi tulee toteuttaa koko maassa omistajasta riippumatta. Nyt ehdotettavassa mallissa kohteet inventoidaan valtion mailla, mutta yksityismaiden osalta todetaan, että suojelun toteutus tapahtuu vapaaehtoisesti METSO-ohjelman keinoin, jolloin rajauksesta sovitaan yhdessä maanomistajan kanssa.

Sellainen tilanne ei saa syntyä, että kohdetta ei ole sovittu Metso-ohjelmaan, mutta kriteerit täyttyvät ja kohteesta tulee kiistakohde metsätyön alkaessa tai ollessa käynnissä. Koneyrittäjät katsoo, että koneyrittäjää, metsäkoneen kuljettajaa, puuta ostavaa teollisuuden edustajaa tai yksittäistä metsänomistajaa ei voi jättää tekemään kriteerit mahdollisesti täyttävien metsien määrittäystä puukaupan tai puunkorjuun yhteydessä.

Koneyrittäjät tunnistaa inventoinnin laajentamisen tuovan lisäkustannuksia haastavassa tilanteessa olevalle julkiselle taloudelle. Koska ennakoarvioiden mukaan valtaosa kohteista sijaitsee valtion mailla, yksityismaiden inventoinnin erilaisia olemassa olevia paikkatietoaineistoja hyödyntäen ei pitäisi olla kustannuksiltaan ylivoimainen tehtävä. On huomattava, että asioiden tilan epäselvyys aiheuttaa myös yhteiskunnalle kustannuksia montaa kautta. Selkeät pelisäännöt tuovat kuitenkin koko metsäalalle ennustettavuutta parantaen siten myös koko alan toimintaympäristöä. Lopuksi Koneyrittäjät toteaa, että valtion tulisi varata riittävä rahoitus vapaaehtoisien METSO- ja HELMI-ohjelmien rahoitukseen.

Simo Jaakkola
Koneyrittäjät ry

